

PSYb1020 Psychologie osobnosti - sylabus

Vyučující:

prof. PhDr. Petr Macek, CSc. - garant předmětu, přednášející

Mgr. Jan Širůček, Ph.D. - přednášející

Kontakt pro komunikaci se studenty: jan.sirucek@mail.muni.cz (pro obsah i administraci předmětu)

macekpetr@mail.muni.cz

Charakteristika a cíle předmětu:

Předmět je součástí vstupu do studia psychologie. Jeho cílem je seznámit se se základními pojmy psychologie osobnosti a získat schopnost pracovat s nimi v kontextu jejich historického vývoje. Současně slouží k adaptaci studujících na univerzitní model výuky.

Organizace předmětu:

Počet kreditů: 5

Ukončení předmětu: Zkouška

Přednášky: 2 hodiny jednou týdně, úterý 12:00 až 13:40 dle rozvrhu v IS MU

Dle Studijního řádu MU (SZŘ MU) nejsou přednášky povinné, tedy účast na nich není evidována. Všem studujícím však důrazně doporučujeme je navštěvovat. Přednášky slouží k integraci poznatků odkazovaných skrze povinnou a rozšiřující literaturu a bez znalosti jejich obsahu může být velmi obtížné předmět úspěšně absolvovat. Podrobnější rozpis problémových okruhů (tedy témat přednášek), k nim příslušné povinné literatury (kterou je zcela nezbytné prostudovat) a rozšiřující literatury (jejíž prostudování pomůže k lepšímu porozumění předmětu a případně i k lepšímu závěrečnému hodnocení) je uveden níže.

Podmínky absolvování předmětu:

Během semestru budou v určených termínech přednášek zadány tři průběžné testy, sestávající z řady uzavřených a otevřených otázek. Do závěrečného hodnocení budou započítány dva lepší výsledky. Prakticky to znamená, že jeden test je možno v případě nutnosti vynechat - v žádném případě však takovou strategii nedoporučujeme. Tato možnost slouží pouze pro řešení vážných potíží. Dle SZŘ MU nelze v případě plnění průběžných povinností nárokovat náhradní termíny. Neúčast u dvou průběžných testů znamená automatické hodnocení "X" a neúspěšné hodnocení předmětu.

Závěrečná zkouška je písemná. Studující vypracují v termínu zkoušky klauzurní práci, v níž se na základě znalostí z přednášek a předepsané literatury vyjádří k otázce integrující vybrané problémové okruhy předmětu. V návaznosti na jednotlivé probírané okruhy budou uvedeny příklady, jak by mohly být otázky pro závěrečnou zkoušku formulovány.

Celkové hodnocení předmětu bude sestávat z hodnocení dvou lepších výsledků průběžných testů (celková váha 40%) a hodnocení klauzurní práce (celková váha 60%).

Termíny průběžných testů:

- 8. 10. za problémové okruhy 1, 2 a 3
- 5. 11. za problémové okruhy 4, 5, 6 a 7
- 10. 12. za problémové okruhy 8, 9, 10, a 11

Problémové okruhy

1. Uvedení do psychologie osobnosti a teorií osobnosti

Přednáší: Petr Macek a Jan Širůček (17. 9.)

Vymezení pojmu osobnost v psychologii, charakteristické znaky psychologické teorie osobnosti, dimenze psychologického uvažování o osobnosti (dimenze teorie osobnosti).

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teorií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 1. Kapitola, str. 12 - 26.

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality: Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. 1. kapitola, str. 3 - 26.

2. Pojem struktury osobnosti a temperamentové vlastnosti jako dispoziční báze individuálních rozdílů

Temperament jako stavební kámen struktury a dynamiky osobnosti. Vývoj pohledu na temperament, současné teoretické přístupy (A. Thomas & S. Cheesová, A. Buss & R. Plomin, J. Kagan, V. Nėbylicin, V. Merlin, H. Eysenck, J. Strelau a C. Cloninger).

Přednáší: Petr Macek (24. 9.)

Literatura:

Blatný, M., Plháková, A. (2003). *Temperament, inteligence, sebepojetí : nové pohledy na tradiční témata psychologického výzkumu*. Vyd. 1. Tišnov: Sdružení SCAN, 2003. 150 s. ISBN 80-86620-05-0. První část: Moderní teorie temperamentu, str. 11 – 46.

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality: Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. 1. kapitola, str. 9 - 13

3. Život a doba Sigmunda Freuda - dynamika osobnosti

Přednáší: Jan Širůček (1. 10.)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teorií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 2. kapitola, str. 30 - 61.

Funder, D. C. (2016). *The Personality Puzzle*. 7th ed. New York: W. W. Norton & Company. Chapter 10, pp. 350 - 389.

4. Hlubinná psychologie a Freudovi dědicové: A. Adler, C. Jung, K. Horneyová, H. Sullivan, E.

Fromm Přednáší: Jan Širůček (8. 10.)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teórií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 4. a 5. kapitola, str. 90 - 155.

Funder, D. C. (2016). *The Personality Puzzle*. 7th ed. New York: W. W. Norton & Company. Chapter 11, pp. 390 - 419.

5. Biologizující a „evoluční“ pohledy na osobnost - geny a osobnost, fyziologický přístup k osobnosti, evoluční perspektiva a osobnost

Přednáší: Jan Širůček (15. 10.)

Literatura:

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. Chapter 7, pp. 301 -350 .

Funder, D. C. (2016). *The Personality Puzzle*. 7th ed. New York: W. W. Norton & Company. Chapter 9, pp. 302 - 347.

6. Od Allporta po Big Five – rysové a faktorové pojetí osobnosti (Allport, Eysenck, Cattell, Big

Five) Přednáší: Petr Macek (22. 10.)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teórií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 10. a 12. kapitola, str. 276 - 301 a str. 336 - 371.

7. Fenomenologický a humanistický pohled na osobnost: V. Frankl., C. Rogers, A.

Maslow Přednáší: Vladimír Smékal a Petr Macek (29.10.)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teórií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 6. kapitola, str. 159 - 192.

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. Chapter 6, pp. 192-228

8. Behaviorismus

Přednáší: Jan Širůček (5. 11.)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teórií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 13. kapitola, str. 372 - 393.

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality Theory and Research*. New York: Wiley and

Sons. Chapter 10, pp. 351 - 388.

9. Kognitivní teorie a osobní konstrukty: K Lewin a G. Kelly

Přednáší: Petr Macek (12. 11)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teórií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 8. kapitola, str. 214 - 245.

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. Chapter 11, pp. 390 - 414

9. Sociálně kognitivní pohled: A. Bandura, R.B. Rotter, M. Seligman, W. Mishel,

Přednáší: Petr Macek (19. 11)

Literatura:

Hall, C.S. (2002). *Psychológia osobnosti : úvod do teórií osobnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 15. kapitola, str. 426 - 457.

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. Chapter 12, pp. 428-456.

10. Širší kontexty psychologického pohledu na osobnost: kulturní vlivy, vývojový pohled a poruchy osobnosti

Přednáší: Petr Macek a Jan Širůček (26. 11)

Literatura:

Cervone, D., & Pervin, L. (2013). *Personality Theory and Research*. New York: Wiley and Sons. Chapter 14, pp. 509 - 539.

Funder, D. C. (2016). *The Personality Puzzle*. 7th ed. New York: W. W. Norton & Company. Chapter 13, pp. 456 - 501.

V pondělí 3. 12. se přednáška nekoná.

11. Soudobé přístupy ke zkoumání osobnosti: výzkumná paradigmatata a výsledné teorie

Přednáší: Petr Macek, Vladimír Smékal a Jan Širůček (10. 12.)

Literatura:

Funder, D. C. (2016). *The Personality Puzzle*. 7th ed. New York: W. W. Norton & Company. Chapter 2, pp. 20 - 67.